

Učiteljski TOVARIS.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca na celi poli. Cena mu je za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise, naročnino in oznanila prejema in razpošiljanje oskerbuje založništvo.

List 23.

V Ljubljani, 1. decembra 1881.

Tečaj XXI.

Dr. Janez Bleiweis pl. Tersteniški,

rojen v Kranji 19. novembra l. 1808,
umerl je v Ljubljani 29. novembra 1881. l. ob ½ l uri v noči.

Preminulo je blago življenje. Ugasnila je luč življenja temu, ki je tolikrat bil svojim rojakom v živ vzgled v besedi in v djanji; nehalo je biti serce, ki je tolikanj ljubilo národ slovenski. Dr. Janeza Bleiweisa ni več med živimi. — Oh, zakaj so vendar taki ljudje umerljivi!

Dné 18. in 19. novembra l. 1878. praznovali smo v Ljubljani slavnost, katere še ni doživela mati slovenska zemlja. Od Šave in Drave, od Soče in Savinje, od sinjega morja jadranskega in z lepega polja prekmurskega prišli so zavedni slovenski možje v belo Ljubljano poklonit se svojemu očetu, dr. Janezu Bleiweisu, ter čestitat mu o njegovem sedemdesetem rojstvenem dnevu in godu; in danes pa ves slovenski národ bridke solze pretaka o njegovi smerti.

Kdo je bil dr. Bleiweis, o tem ve selak v siromašni hiši; kaj je bil Slovenec, to priznajo njegovi prijatelji in neprijatelji; o njegovih zaslugah za probujenje slovenskega národa se je uže mnogo govorilo in pisalo, in se še bode, dokler se bode Slovenec zavedal svojega rodú.

V svojem politiškem življenji je ranjki doživel dosti bridkih in žalostnih ur, a poslednjič ga je v obče vse spoštovalo in priznalo njegove zasluge.

Kakor v življenji tako tudi ob smerti je bil ranjki vzgled vernega kristijana, ki se ni sramoval svojega verskega prepričanja. — Pogreb je danes v četrtek 1. dec. ob 4. uri popoldne.

Iskrice.

Poslušaj svojo zdravo pamet.

Človek nima v svojem življenji bolj zvestega in varnega vodnika nego je njegova prava pamet in bistri razum. Prava pamet in bistri razum imata čvrsto oko, katero bistro motri v preteklost, sedanost in tudi v prihodnost; ona dva sta naša najboljša čuvaja in angelja varuha v burnem in kritičnem življenji našem.

Brez premisleka, pameti in razuma nikdar in nikoli nič ne govôri in tudi nobenega dela ne opravlja brez njihovega posvêta. Le, ako bodeš povsod svoj pravi namen in svoj konec pred očmi imel, s pametjo in razumom vselej se vestno posvetoval, moč bode ti tudi vselej dobro delat in se hudega varovati.

Poslušaj vestno vselej svoj razum in pamet zdravo, ako hočeš kdaj doseči nevenljivo slavo.

Tedaj ne dopusti nikdar, nikjer in nikoli, da bi pravi razum in zdrava pamet, ta neprecenljiva darova božja, kdaj staremu železu enako v tebi rjavela in se ti za vse dobro vničila.

Prevladuj svoje poželjenje in kroti prehude strasti.

Kdor nikdar nič hudega in slabega ne stori, dela dobro, a kdor pa nikdar ob enem tudi nič hudega in slabega ne želi, dela pa mimo prvega še veliko bolje.

Spridene želje in hudobno hrepenenje je zapeljiv glas našega telesa, s katerim naj se naš duh vedno, krepko in stanovitno bori, ter naj se mu nikdar zmagati ne dá.

Človek ni vselej sam uzrok, da ga hudobno poželjenje napada; ali v njegovi moči je pa vselej, ako le hoče, sprideno poželjenje čvrsto premagati.

Naj slavneja in sveteja vojska je svoje lastne strasti vselej in povsod krepko premagovati.

V resnici opreznega in modrega človeka nobena reč preveč ne presune in ne pretrese, ker je na vse pripravljen, ter ima moč in pogum življenja viharje v svojem srcu pod ključem imeti.

Nikdar ne pusti, da bi te strast in poželjivost vodila, temuč odlašaj vselej jej zadostiti, če bi se ti tudi še tako malenkostna, priprosta in nedolžna dozdevala. Kdor enkrat v malem privoli — zabrede v veliko.

Stvar, po kateri hrepeniš, vselej dobro in temeljito z vsemi njenimi blagimi in slabimi nasledki pretehtaj in prevdari, ter premisli, kaj bi bilo, ko bi jo brez premisleka izvršil. In — vsega tega, kar si dobro in pametno prevdarjal, ne bodeš nikdar več tako strastno poželed, kakor se to lahko zgodi, ako stvari ne prevdariš.

Prizadevaj si vselej, da stvar in predmet, po čemer hrepené tvoji telesni počutki, na vse strani temeljito spoznaš in prevdariš nasledke nje

izvršitve, pa ti bode navadno vse veselje in strastno hrepenenje — popolnoma in za vselej minulo.

Poželjivost tvoja podobna je omamljivemu petju zapeljive Sirene, nje vabljeni glas, ako ga poslušáš, pripelje te do brezna tvoje lastne pogube, od kodar ti ni nobene rešitve več. Imej za njeno prijetno prilizovanje vedno gluha ušesa!

Pazi vedno, da bode tehta (vaga) tvojega življenja, katera ima eno skledico sè strastmi in poželjivostjo obteženo, imela drugo skledico s pravo pametjo, razumom in modrostjo vselej toliko obloženo, da prvo skledico preobtežuje; sicer boš zabredel v neštevilni broj divjih strasti, katere bodo te pod neumno živino ponižale.

Konj brez ujzde uže na prvi vdarec zdivja in zbeži; tak postaneš tudi ti, ako svojih strasti ne brzdaš in razumno ne krotiš.

Ako pustiš svojim strastim čez-té gospodariti, postaneš njihov suženj; le krepost daje ti pravo prostost, vsled katere postaneš sam sebi gospodar.

Prevladuj svoje poželjenje, kroti lastne strasti z verigami in sponi kreposti; ako niso strasti tebi pokorne, pokoren moraš jim biti ti.

Ako nikdar nič drugega ne poželiš nego to, kar je prav, potem ti je mogoče dobro delati po svoji lastni volji.

Ne pali in ne kuri nikdar ognja (strasti in poželjivosti), katerega ne moreš pogasiti ali vsaj — razpalivšemu nisi več kos. Ako se je v tvojem srci iz poželjivega nagiba sladka navada vbudila, težavno ti jo bode zatreti, ako to tudi le trenutek odlašáš. Uničuj kal plevela prec v začetku, ako ga hočeš popolnoma zadušiti.

Kako neprecenljivo veljavo in kako predrago plačilo daje ti prava zavest, da si sam svojih strasti krepak gospodar, da se jim svojevóljno odrekati moreš, če vse to tudi iz spoštovanja do božje postave in vselej neprisiljeno storiš!

Ako si sam svojih strasti lastni gospodar in krotivec, vedi, da si lastnik premoženja in bogastva, katerega te nikdar — ne v sreči in ne v nesreči — nikdo ne more oropati.

Ako imaš v svojem srci vse dobro vrejeno, če imaš mirno vest, lahko ti bode v veselji in britkosti posvetne nečimurnosti pozabiti.

Krepostno je skušnjavam se vmikati, ali še večja krepost je skušnjave vselej premagovati.

Ložeje se je dobremu nego slabemu odrekati, a človek v pravem pomenu besede odreka se vselej le slabemu, dobro pa vedno pospešuje.

Strast velikokrat navidezno zaspi, a se potem s toliko večjo silo zbudi; bodi toraj za vojsko vedno dobro pripravljen in oskrbljen.

Nobena umetnost in nikakoršno posebno zasluženje je pošteno in pravično živeti temu, ki ne najde v tem obziru nasprotovalcev.

Vzbujena strast je podobna hudi in trmasti ženi v hiši. Tako ženo more le v resnici moder in previden mož krotiti; ravno to velja pa tudi o vzbujeni štrasti in o tvojem razumu; imaš li zdrav in krepak razum, podlegla bode vzbujena strast na podlagi njegove stanovitnosti.

Dokler je veliki sultan privezan, mali pinčeki okolo njega lajajo in mu nagajajo, kakor hitro je pa prost, nemudoma se po kotih skrijejo in mirujejo; taka je tudi s tvojimi strasti, dokler molčita prava pamet in bistri razum. Kadar pamet in razum svoj glas povzdigneta, obmolknemo vse strasti. Toraj naj imata pa tudi pamet in razum v tvojem življenji povsod častno zasluženo prvo mesto!

Vsaka strast je krivična in pristranska; zatoraj naj te strast nikdar v tvojem življenji ne vodi, ne zaupaj ji, če se ti tudi še tako lepa in nepristranska kaže. Njen namen je: pripraviti te ob tvojo srečo — časni in večni blagor.

V razburjenem položaji storjeno, je vselej skaženo. Kdor bi se upal na viharno morje v malem slabem čolnici, nazival bi ga svet izrednim norcem. To dvoje naj ti bode vodilo, kako se imaš vesti in kaj delati, dokler te strast prevladuje.

Vsaka huda strast človeku opazovalni predmet drugače kaže, kakor je pa v resnici; podobna je naočnikom barvanih stekel, ki vsem predmetom, katere človek skoz nje gleda, le svojo lastno barvo vsiljujejo.

Ako znaš tvoje strasti s pametjo in razumom prav nadvladati, bodo ti v korist.

Strasti same na sebi prav nadvladane, podobne so potrebnemu vetru, kateri barko našega življenja naprej goni, da se ne ustavi; le prava pamet in razum morata tu krmilo v rokah imeti. Barka se brez vetra ustavi, a brez krmarja pa razbije.

Nadvladane strasti so za človekove duševne zmožnosti to, kar je poletni dež za rastline; popolnoma brez vse strasti bilo bi človekovo življenje podobno mrtvemu močvirju, kjer nobena travica ne zeleni in tudi nobeno zrnice kaliti ne more.

Strasti, ako jih znaš brzdati, so ravno tako potrebne krepčanja tvojega duha, kakor je redno kroženje zdrave, nepokvarjene krvi po tvojih žilah potrebno tvojemu telesnemu zdravju.

Primerna strast daje modremu razloge za delovanje, a pamet pa tukaj veleva in zapoveduje. Kjer se vsa strast popolnoma pogreša, tam je večna nedelavnost domá, a kjer pa prave pameti in razuma poleg strasti ni, tam nastane pa popolni razdor in večni propad.

Tako more si previden, modri in razumni človek tudi svoje strasti v korist sebi in drugim porabiti in obrniti.

M. R.

I.

France Svetličič.

K u p e c.

Stojé na morskem bregu v dan iz dneva
 Prihoda barke kupec pričakuje,
 Dobičke lepe v duhu ogleduje,
 In svitile zlate ves vesel prešteva.

Da pride zdaj pa zdaj, se mu dozdeva;
 Ko jo ugleda, nič več ne žaluje,
 Da blago svoje na-njo naložuje,
 Ki vedno lačno morje pod njo zeva.

Al glej! na hipec privršé vetrovi,
 Se zvijajo po tamnem zraku strele,
 In v težko barko butajo valovi.

Njih butanje razruši jo na dele,
 Ko jenja, vidijo se le tramovi,
 Zaklade pa so globočine vzele.

S m r t.

Kot pisana cvetica z bilko velo
 Pod britko koso senoseka pade,
 Kosí nemila smrt sred starih mlade
 Gredoč iz hiše žalostne v veselo.

Po vsih steguje svojo roko belo,
 Ne zmeni se, ponujaj jej zaklade,
 Al toži, da prišla je iznenade,
 Ž njo moraš iti v tiho tje deželo,

Kjer zraven moža sivega spi dete,
 Deklè, lepote cvet, tik suhe žene,
 Berač bogatemu se ne umakne;

Kjer straži mati zemlja rev otete,
 In v njeno hladno krilo položene,
 Da se spijočih nihče ne dotakne.

L e n u h u.

Lenuha, ko toži: Ni jesti, ne piti;
 Težkó brez kurjave bo zimo prebiti!
 Poprašaj: Prijatelj! povej mi ročnó:
 Kje žetev je bila, kjer setve ni blo?

T r m a s t e m u.

Kdor umnih svete zaničuje,
 Naj lastna skušnja ga uči,
 Da se, če trna si ne 'zruje,
 Gotovo peta mu gnoji.

O n é m u.

Praviš, da pijem preveč, ko lotim se pesme kovati;
Ali pomisli, da voz škriplje namazan če ni.

Grobni napis.

Kar mi zemlja posodila,
Tudi zemlja vzela je,
Kar pa vzela, bo vrnila,
Sodni dan, zanesem se.

Slovensk junak.

Z gor samotnih v mesto živo stopim vendar enkrat spet,
Kraji mlada leta znani se mi zdijo vse drug svet,
In ljudje, ki mimo mene gibčnih nog se gnjetejo,
So mi čisto ptuji, ni ga da bi mi podal roko.

V sé zamišljen se sprehajam med zidovjem semtrtje,
Kar me glasi vbranih zvonov iz zamišljenja zbude,
Plašen prašam, kaj pomeni petje njih in vabljenje,
Ino množica, ki urno v stolno vežo božjo vre?

Hvalo dat, izvem, da teče Večnemu za zmage dár,
Ki jo je imel v borenji naših bojnih čed glavár,
Hvalo dat, da noga vražja zemlje naše ne mandrá,
In svobode njene znamnja v 'cestnem blatu ne teptá.

Bog in dom, imeni sveti, tudi jez za vaj' gorim,
Mislim si, in ročno v drugo božjo vežico letim,
V njej poklekнем ino hvalim vojsk Vladárja presrčnó,
Da z vratu nam snel je jarem, ki nas žulil je hudó.

Srce ohlajeno da mi zopet vzdigniti oči,
Kar se mi na ploši v steni grb junaka zasveti,
Ki je bil deželí bramba, veri steber čist močán,
In sedaj počiva v raki redko kje imenovan.

Redko kje? besedi grenki! toda tebi nikdar ne,
V družbi cenjenih junakov svojih zmag raduješ se,
Al ti svet prepeva slavo, al zabljišvi te molči,
Ti v zavida prostem srcu radovanja ne kalí.

Miren kažeš jim planjave, kjer si vodil svoje v boj,
In iz boja, pokončavši tebi smrt protečí roj;
Da pa bojev teh nobeden ni brez znoja bil končán,
Priča vsemu svetu tvojih šestkrat osem dve manj ran.

Da Slovenec hrani vero v Sina, rešnjega Boga,
Ki z Očetom ino Duhom svetim je Gospod sveta,
In pohotnemu preroku v čast ne brije si glavé,
Po pravici tudi tvoji krepki roki hvala gré.

Kdo pa neki bil junak je, ki ga pesen ta slaví,
In pozabljenja oteti iz hvaležnosti želi?
Ta junak — branitelj Kolpe, Turkov vedni strah in bič,
In ponos dežele naše, je bil — Jurij Lenkovič.

Iz polpreteklega časa.

(Dalje.)

Gospoda Urančič-a so nasledovali kot učitelji v Šturiji do sedaj še sledeči gospodje, od katerih vsak je ondukaj več ali manj let služboval: Dolar Primož, Fajfer Pavle, Jančar Josip, Borštnik Janez, Govekar France, Gross Peter, Božič Lavoslav, Setničar Jakob. Občinarji so jih v resnici spoštovali in ljubili, koje lepe lastnosti so tukajšnjim prebivalcem tako rekoč prirojene, katere se pa povsod ne nahajajo. Gospod Grabrijan je služboval v Šturiji od leta 1831. do 1838. kot duhovnik in potem se je (menda koj) kot dekan v Vipavo premestil, kjer se mu je, kot distriktnemu šolskemu nadzorniku, široko polje v pospeh šolstva odperlo. Kako delaven in vnet bil je ta neutrujeni gospod gledé povzdige šolstva, znači najbolj to, da so se pod njegovim nadzorstvom in na račun neumornega delovanja njegovega v Vipavskej dolini zaporedoma še sledeče šole vstanovile: V Št. Vidu, na Slapu, na Planini, v Budanjah, na Colu, v Černemverhu in v Vipavi se je enorazrednica v štirirazredno glavno šolo preustrojila. Tukaj se je zidalo tudi krasno, praktično in prostorno šolsko poslopje s štirimi učnimi sobami in trojnimi priličnim stanovanjem za učitelje, katero je tako urejeno, da se z malimi stroški lahko v meščansko šolo predela, s čemur je tudi za prihodnost verlo preskerbljeno.

Blagi gospod Grabrijan pa nij skerbel mladini Vipavske doline samo za duševno hrano, nego bil je tudi pravi naprednjak v kmetijstvu; on je bil prvi, kateri je v Vipavskej dolini prekristno rastlino „krompir“ saditi in ljudstvo v pridelovanji taiste podučevati pričel, kar ga je tudi dvoletnega truda in prigovarjanja stalo. Še le potem, ko so se ljudje dejansko o vsem — dobrem vspehu — prepričali, pričeli so ga sami v tem prekristnem delu posnemati, ter saditi v Vipavskej dolini krompir, o katerem so poprej mislili, da raste samo po gorah in rotih, a ne po nižavah. Sedaj pa daje ta prekristna rastlina večini prebivalstva Vipavske doline zdatni del hrane.

Gospod Jakob Setničar služboval je tukaj celih devet let z najboljšim vspehom gledé podučevanja mladine; njemu naslednik bil je podpisani (Rant Matija), kateri je tukajšno službo po poldrugoletnim prestanku šole — (rednega poduka mladine — ker toliko časa bila je Šturija brez učitelja) — dné 7. novembra 1873. leta nastopil, ter je ondukaj do 11. oktobra 1878. služboval.

Pod marljivim in trudapolnim delovanjem in prizadevanjem gospoda predsednika Janeza Defranceschi-ta, ki je bil s pričetkom l. 1877. voljen v prvomestnika krajnemu šolskemu svetu, deloval je krajni

šolski svèt od prvega početka do sedaj vedno plodonosno v prospèh šolskega napredka. Pod njim spravilo se je šolsko obiskovanje v najlepši in popolni red, ter se učiteljeva plača od 400 na 500 gld. letnih dohodkov stalno povišala. Po njegovem neumornem prizadevanji in skerbnem gospodarstvu spravil se je denarni znesek nad 5000 gld. av. v. skupaj, kateri je sedaj v kranjskeji hranilnici v Ljubljani za napravo nove šolske hiše Šturijske — da se pomnoži — obrestno naložen.

Ko je ta blagi gospod pred 17. leti na kermilo županstva prišel, zasijala je tukajšnjim učiteljem milejša doba. Do upeljave novih šolskih postav plačevala je tukajšne učitelje občinska blagajnica; do časa gosp. Defranceschi-ta bili so pa učitelji tukajšni gledé male plače od 250 gld. av. v. zelo na slabem, ker še to malo se jim je od časa do časa neredno odrajtovalo, kar je bilo tudi uzrok kratkemu službovanju nekaterih v tem kraji. Ali gosp. Defranceschi bil je v tej zadevi od prvega početka — do zadnjega konca popolnoma natančen in točen, kar naj se tukaj poznim časom v spomin zapiše.

Dalje moram omeniti tukaj še podpredsednika krajnemu šolskemu svètu gosp. Avgusta Nussbaum-a. On ni le prijazen in značajni gospod, nego je z dušo in telesom za povzdigo pravega napredka, izobražbe in olike tukajšne mladine zavzet. Sprožil je prvi misel, da bi se občini Ajdovščina in Šturijska v eno skupno šolsko občino z čvetero-razredno ljudsko šolo zjedini, kar bilo bi neprecenljivih dobrih nasledkov gledé izobražbe mladine in splošnega napredka za obe občini. V ta namen podal je bil on svoje mnenje v pismeneji ulogi krajnemu šolskemu svètu v Šturijski dné 24. marcija 1876., in koj drugi dan bila je v ta namen seja, v katereji se je sklenilo tudi Ajdovce v povedani namen pridobiti. Oba krajna šolska svèta — Šturijski in Ajdovski — imela sta potem pod predsedništvom c. k. okrajnega šolskega nadzornika za Goriško, gosp. Franja Vodopivec-a, dné 26. julija istega leta v Ajdovščini skupno sejo in posvetovanje, pri katerem sta se v principu za to prekoristno združenje tudi zjedini; le glede prostora, kjer bi se imelo novo (skupno) šolsko poslopje zidati, bila sta še različnih mislij. —

Pozneje pa je temu nameravanju deželni šolski svèt Kranjski s tem — začasno — konec storil, da zavoljo dvojnih različnih šolskih uprav in drugih raznih okoliščin, katere so na Kranjskem in Primorskem gledé šolstva sedaj v postavnej veljavi, zadevajočih sklepov ne more odobriti.

V sadjereji pričelo se je na tukajšnej ljudskeji šoli meseca marcija 1876. leta prvič dejansko podučevati. Da se je mogel ta prvi prekoristni poduk koj iz početka dejansko in vspešno izverševati, zahvala gre v prihodnjemu listu navedenim milim dobrotnikom v tem obziru.

(Konec prih.)

Zabava in pouk.

(Dalje.)

5. Puščave.

Največa je puščava Juda, ki se razteza od Jeruzalema do jugozahodnega erta, mertvega morja. Puščava ni povsem nerodovitna in brez stanovalcev; priča temu so manjša sela in vasi, ki se notri nahajajo; spomnimo se le na Engadi. Puščava Cif, kjer se je David skrival, je le nekaj te puščave.

Na jugu Kanaana do Amalekičanov je puščava Bersabee.

Na zemljevidu se nam kaže puščava Bethsaida, na severni strani jezera Genezareth.

Puščava v pravem pomenu je bila Jerihunska puščava. Po divjih votlinah so bivali večkrat tolovaji; spominjamo se tukaj povesti od usmiljenega Samarijana.

6. Vodovje.

Poglavitna reka je Jordan, po nji je Palestina posebno označena in izražena. Svoje vire ima na južnem Antilibanonu, ki se tukaj zove Hermon. Iz treh večjih potokov se steka Jordan; skoz ozko dolino, katero oklepajo sterne pečine, teče stisnjena reka v malo, ločnato jezero Merom, v katero se izliva od zapada tretji dotok Jordanu. Jezero Merom je še 83 mtr. nad gladino sredozemskega morja. Od tod se začenja znameniti vsed Jordanske doline. Reka, kedar je največa, je široka 25 metrov, teče med ločnatimi bregovi in pride v kacin 4 — 5 urah iz jezerc Meroma v jezero Genezareth, ki je uže pod morsko gladino okoli 200 metrov. Od jezera Genezareth teče ta poglavitna reka v hitrem padu mnogo se zavijaje. Ob konci doline je Jerihunska ravnina, ob zahodnem (desnem) bregu Jordana. Ob tem kraji so ob jordanskih bregovih božjepotniki, ki se navadno tu kopljejo; tukaj kažejo še prostor, kjer je Janez Kerstnik Jezusa kerstil. Po nižavi iz solnatega ila izliva se Jordan v mertvo morje.

Potok Karit, od katerega se govori v zgodbi preroka Elija, priteka na desnem bregu v Jordan; a potok Jabok na levem bregu; potok Cedron (Kidron) se izliva v mertvo morje. Potok Kison, ki namaka ravnino Jezrael, izliva se pri gori Karmel v zaliv Akon v sredozemsko morje.

Po jezerih Merom, Genezareth in Mertvo morje razpade tok Jordanov na tri dele: Jezero Genezareth ima čisto vodo in veliko rib, dolgo je 6 ur, a 3 široko. Opasujejo ga gorske stene in griči, spomladi je okoli njega vse krasno zeleno, a po leti se večjidel vse posuši, ker ni drevja. Ob Kristusovem času so bili vsi stopnjasti bregovi prav skerbno obdelani; rastle so tam poleg orehov palme, smokve, oljke,

žlahтно ovočje, vmes so bila stanovišča ljudi, sela in mesta, po jezeru so plavali čolni. Tukaj so apostoli, ribči iz Betsajde, mreže metali v morje, tukaj se je Jezus skazal v besedi in dejanji velemočnega. Iz med mest imenujemo tukaj Tiberias, Magdala, Kafarnaum in Julias.

Sedaj bi lahko vprašali, zakaj je Jezus naj raje tukaj učil in čudeže delal, a ne v Jeruzalemu, kjer je bilo poglavitno mesto in sedež judovskega bogočastja. — O Kristusovem času je šel glavni promet iz vzhoda čez Jeriho in Kafarnaum, zato se pri Kafarnaumu govori od colnarjev in mitarjev, kraji so bili okoli jezera Genezareth zelo obljudeni, beržkone so tukaj imeli premožni Judje svoje vile, glas o novem preroku, o Mesiji se je širil od ondot lahko po vseh krajih, med vse narode, od tod se je pa tudi Jezus lahko podal v samoto, kar je tudi res storil, kakor vemo iz svetega pisma, ob raznih prilikah. Ljudstvo ga je tu rado poslušalo in njegov nauk se je širil od tod v sosedno Fenicijo (žena iz Sarepte). Blagor mu, kdor se nad mano ne pohujša; Mesija je začel pri prostem ljudstvu, on ni hotel, da bi se bila vera od zgoraj dol ljudem vsilovala, zato ga vidimo najprej oznanovati svoj evangelij ubogim. Tako se menda po človeško more soditi v Jezusu, kateremu so rekli Galilejec.

Mertvo morje je dolgo 20 ur, a široko $4\frac{1}{4}$ ure. Nekedaj je bila (ob južnem delu?) rodovitna dolina Sidim, v kateri so bila mesta Sodoma, Gomora i. dr. Gole razpokane skale obdajajo jezersko gladino, ki je okoli 400 metrov pod morsko gladino, jezero samo je na severnem konci samo 550 metrov globoko, njegova tla stoje tedaj 950 metrov pod gladino sredozemskega morja; je tedaj naj globokeji vsed (izvzemši velika morja.) — (Primeri, kar sem po drugih virih pisal o tem morji v »Tov.« l. 1873, st. 135.) V morji ni živočih stvari, a nahajajo se na ustji vodá, ki se v morje izlivajo. Ob viharjih in potresih voda iz sebe meče asfalta ali zemeljne smole; ker je zelo slana, nje hlap prevleče tu in tam bregove s slano skorijo. Jezero se loči v gorenjo severno večje in globokeje, in v južno manjše plitvejše, po 5 metr. globoko jezero, loči ji poluotok Lisan (južna stran je bila menda nekđaj dolina Sidim, ki se je ob znani katastrofi posedla).

Razen imenovanih vodá imenujemo še Nehemijev vodnjak (kjer je najdel Nehemija sv. ogenj; živega ognja sicer ni bilo, a zajeli so kalne vode in ž njo polili daritev, in ogenj se je vžgal in pokončal daritev); studenec Silon, kal Bethesda, Jakopov vodnjak in vodnjak sv. Filipa. Studenec Silon je bil na jugovzhodu Jeruzalema. Izvirala je tam okusna voda, katero so napeljali po vodotočih v mestu. O kali (ribniku) Bethesda je govorjeno v povesti, ko je Jezus ozdravil 38 let bolnega.

Jakopov vodnjak, katerega je skopal očak Jakob, je bil ne daleč od mesta Sihem v Samariji. (Pogovor Jezusa sè Samaritanko.)

O vodnjaku sv. Filipa se bere v apostoljskem djanji, ko je sv. Filip kerstil kamornika kraljice zamurcev.

Poslednjič omenimo še vodnjaka preroka Elizeja. Iz sv. pisma je znan čudež tega preroka, ko je nepitno vodo v Jerihi izlečil.

7. Obnebje in letni časi.

Obnebje sv. dežele je vzmerjeno in zrak voljan — ni tako vroče, kakor bi človek mislil po južni legi te dežele. Na vreme in zrak vpliva bližnje morje. Letnih časov je prav za prav dvoje: poletje in zima. Ako izvzamemo viharne zimske dneve, je zima najprijetniši letni čas, ker mesca decembra in januarija uže cvetlice cvetó in aprila uže žito dozoreva. Poletje je vroče in suho. Mnogo zavisi od dežja, ker se ga izdatno potrebuje oktobra, ko je setev in v začetku marcija, preden začne žito cvesti; ako ga je pičlo, je slaba letina; potokov in studencev (vrelcev) je bilo od nekdanj malo, sedaj jih je pa še manj, od kar gozdov ni, potok Cedron je po letu ves suh. — V sv. pismu se večkrat govori od kapnic (štirn, Cisternen). Kaj so kapnice, to je sploh znano; tako, kakor nekdanj, napravljajo jih še dan danes; najj pervo jame zadelajo z cementom, ki ga pripravljajo iz pepela in apna, potem jih s kamnom vložé. Ako dolgo ni dežja, posušiti se morajo reke in potoki, studenci in kapnice, kakor ob Ahabovem času. Obila rosa nekako dež namestuje, pa menda le tam, kjer je gorovje blizo, od koder zvečer hladna sapa iz gor piha.

8. Zemeljski pridelki.

Da je bila dežela nekdanj rodovitna, ne pové le sv. pismo, to pričajo tudi stari zgodovinarji in potujoči. Judovski zgodovinar Flavij Josef nam opisuje okolico genezareškega jezera, da je izvanredno lepa ter ima rodovitna tla. Vsaka rastlina bujno poganja in vse je najbolje obdelano. Voljan vzduh je ugoden rastlinam. Orehi, ki nimajo radi prevelike vročine, rastejo poleg palmovih dreves, katerim le vročina ugaja, oljke in smokve, ki ljubijo sredno toploto, sponašajo se prav dobro. Narava se tako rekoč skuša, da združi nasprotno v jednom kraji, letni časi med sabo tekmujejo. Tla rodé različnega ovočja ne le samo jedenkrat na leto, marveč o raznih časih. Po deset mescev v letu so neprenehoma smokve in grozdje, drugo ovočje pa med njimi dozoreva.

Drugi potovalec pa piše tako-le: Gôre v obljubljeni deželi so sicer suhe in puščobne in imajo več skal, nego rodovitne zemlje; a nekdanji prebivalci so si znali pomagati. Od vznožja do verha so stopnje vsekali v goré, zemlje gori nanosili in sadili tam oljke, smokve in vinsko tertó; sejali so tudi žita, sadili sočivja in imeli naj lepše pridelke. (Tako obdelujejo Maroniti še dan danes Libanonsko gorovje; stopnja za stopnja je naselbina, po skalah se spenja vinska terta in po vertéh raste žlahno ovočje). V Palestini se nahajajo vse domače živali: goveda, konji, drob-

nica; perutnina vsake verste; čebele i. dr. Izmed zveri imenujmo leva, medveda, volka, lisico in šakala, hieno i. t. d.

Iz rastlinstva se nahaja: pšenica, rež i. dr.; sočivje vsake verste; potem pa še margarone (granatova jabolka), datelni, citrone, pomeranče i. dr., mira (smola, ki se je rabila pri maziljenji), narde (dišeče rastline, iz katerih se je napravljalo drago mazilo) balzam, drevesno volno i. dr.

Iz rudstva imenujemo: železo, kuper, asfalt (posebno pri mertvem morji), sol, žveplo.

9. Deželne nadloge; bolezni.

Dasiravno ima dežela prijetno obnebje in je rodovitna, obiskujejo jo tudi hude nadloge. Najhujših jedna je suša. Ako ni dežja, ali če ga ni dosti, nastane slaba letina, lakota in dragina (n. p. ob Jakopovem času, za časa kralja Ahaba i. dr.). Primeri se tudi, da prav hudi vetrovi, jednaki samum-u v Arabiji, letino pokončajo ali vso ali le nekaj.

Iz Arabije puščav prihaja kobilic včasih toliko, da pokončajo vse zelenje. Iz sv. pisma tudi vemo, da je bila tam gobova bolezen, tudi huda kuga je včasih davila ljudi. (Konec prih.)

D o p i s i.

Iz postojnskega okraja. (Odbita prošnja.) — Pri zadnji konferenciji, ki jo je obhajalo učiteljstvo našega šol. okraja letos julija meseca, sklenilo se je mej drugim tudi, prositi na višjem mestu za »draginjsko doklado« (Karstzulage) — učiteljem, službujočim v sod. okrajih: Il. Bistrica, Postojna in Senožeče. Prošnja prišla je v letošnji sezoni res pred visoki naš deželni zbor, — a preslavni ta zbor je ni uslišal.

Iz kakšnih razlogov se je ta peticija dejala »ad acta« — nam ni znano; a opravičena je bila zbog istinito zeló dragih razmér, v kojih je vzlasti v nekaterih okrajih omenjenih okrajev (n. pr. Senožeče, Postojna, Št. Peter, Trnovo) živeti učiteljem, ki tu, gledé ravno na te okolnosti, nič boljše dotírani niso nego g. kolegje drugjé po Kranjskem. V zimskem času stane nakúp drv dokaj novecv — in zima je po Krasu dolgo-trajna in silovita vsled hude burje, ki tú razsaja, — po leti pa — vsaj v večjih krajih, kakor v Postojni, Senožečah, Bistrici — podražujejo uže itak drago življenje še posebej tuhci, ki pridejo na »zrak« ter kojih prihaja leto za letom več.

Kot vzgled draginje, ki zavlada po Notranjskem, naj navedem le nekaj dat iz kraja, kjer bivam in službujem sam. Tú stane kilo mesa 54 kr., liter vina — najcenejega — 40 kr., večerja — nič posebnega! — stane najmanj 30 kr., itd. itd. Kaj pa še-le drva po zimi! Tá so faktor! Peč pri nas je moloh, ki ti požré po zimi skoraj dà tretjino odmerjene ti plače. Star seženj drv — s cepljenjem vred — stane te 14 gld. Kuriti pa je tú treba — povprečno vsaj — od 15. oktobra do maja meseca. Zdaj pa izračuni, dragi čitatelj, koliko potem ostane borè-učitelju še za obleko in druge potrebe: telesne in duševne, — čeravno ima »visoko« plačo letnih pet sto forintov. — — —

Po tem takem torej ni bila predrznost, da so naši učitelji si usojali, ponižno poprositi za malo priboljška; vsaj za drva so mislili kaj dobiti. A oni so mislili, deželni zbor pa je obrnil! Sladka njih nada je splavala po Pivki.

— k. —

(V 8. seji 15. oktobra je deželni zbor odstopil to peticijo dež. šol. svētu s priporočilom; tedaj tolažba še ostane. Ured.)

Iz Železnikov, 19. novembra. (Godovanje presvitle cesarice Elizabete. Šolsko.) Današnji god presvitle cesarice Elizabete smo tukaj po večletni navadi tudi letos prav lepo praznovali. Ob $\frac{3}{4}$ 7 se je mladini šola odperla, sprednja stran učne dvorane je bila lepo ozališana s sliko presvitle cesarice, ter z dvema cesarskima, dvema národnima in dvema belgijskima zastavama. Ker je bilo še precej tamno, se je pred cesarično podobo prižgalo šestero sveč. Ob 7. uri je šla mladina pároma v cerkev k sv. maši; po taisti pa se povrnila nazaj v šolo, kjer smo najpred zapeli prvi in zadnji odstavek avstrijsko-cesarske himne; potem smo s primerno molitvejo prosili presvitli cesarici od Boga še mnogo mnogo srečnih, zdravih, veselih in zadovoljnih let, po smerti pa venec večne slave v nebesih. Poslednjič je bila vsa mladina obdarovana z lepo slikanimi pisnimi sešitki in odpuščena bila na dom.

Novo šolsko leto smo pričeli po tukajšni navadi 2. novembra. Vpisanih je dozdaj 141 otrok v vsakdanjo šolo, pa še vedno pride kateri zunanji s prošnjo: »Prosim, zapišite me!« Da toliko število mladine daje enemu samemu učitelju dosti truda, naj bolj vé taki, kdor skuša. Pa, — kaj se hoče; »brez truda ni kruha«; v mnogoštevilni šoli pa tudi vspeha ne.

Letos smo vpeljali tú novo: »Drugo berilo in slovnica za ljudske šole«. Ker je pri nas revščina med ljudstvom zeló velika, »Berilo« pa po 35 soldov tudi dovolj drago, ni se čuditi, da je še mnogo otrok brez bukev. Vojak pa brez orožja, in mladina brez učne priprave, je zeló jedno in isto.

Uk ročnih del pri deklicah se je lansko leto tako dobro sponesel, in obrodil toliko lepega vspeha in hvalevrednega sadú, da smo konec leta prepozno si bili domislili, da bi bili napravili javno razstavo zgotovljenih ročnih izdelkov. To bomo poskusili konec tekočega šolskega leta, ako Bog dá, da ga srečno doživimo. Ravno te dni smo prejeli od tukajšnega rojaka gosp. Jakob Taler-ja, tergovca v Trstu, devet kilogramov spredenega bombaža na korist obertniške naše šole. Sam Bog naj miloserčnemu gospodu poplača ta znameniti dar z časnim in večnim blagom; naši šoli pa naj blagovoli nakloniti še mnogo takih radodarnih prijateljev in dobrotnikov.

Jos. Levičnik.

Iz Istre, 20. nov. (Šolstvo.) Dné 20. oktobra sklicalo je predsedništvo »slov. učit. društva za koperski okraj« slovensko učiteljstvo tega okraja k posvetovanju o kandidatih, ki so se volili pri okrajni učit. konferenciji dné 27. okt. t. l. v razna zastopstva. Še sklepom učit. shoda strinjali so se tudi č. gg. slovenski profesorji na izobraževališči v Kopru. Udeležilo se je onega dné okrajne učit. konference v Kopru okoli 60 učiteljev in učiteljic. Gosp. nadzornik Klančnik odpré sejo ob 9. uri zjutraj s primernim nagovorom, na kar se preide koj k volitvam: Učiteljstvo je izvolilo v okrajno zastopstvo z 23 glasovi proti 13, koje je g. Bunc v popolni zložnosti od vseh slov. učiteljev in č. gg. slovenskih profesorjev dobil, g. Urbanić-a, učitelja na vadnici v Kopru. V prihodnjo deželno učit. konferenco sta izvoljena g. Bunc in g. Contento. V komisijo za okrajno učiteljsko biblioteko pridejo: g. prof. pl. Kleinmayr, g. prof. Špinčić, g. prof. Benatti; gg. učitelji: Bunc, Fabreto in Dandruzi. Pred to volitvijo predlaga g. Vertovec, da bi se ustanovila filijala okrajne učit. knjižnice

v Dolini. Predlog se sprejme ter odpošlje na više mesto. Dalje so bili voljeni v stalni odbor za prihodnjo učit. konferenco: Bunc, Vertovec, Jug, Dandruzzi in g. prof. Benatti. Na čelu temu odboru je g. okrajni nadzornik.

Kedo je še kedaj slišal, da bi v tem okraju drug Slovan, razen č. g. dekana dolinskega, kaj pri učiteljstvu imel govoriti. In glejte, zdaj je v raznih zastopstvih 5, reci pet Slovanov. In tudi v okrajno zastopstvo bili bi kmalu zmagali, kajti Italijani so bili v začetku zelo nejedini in še-le pri ožji volitvi mej gg. Buncem in Urbanić-em je zadnji zmagal. No, za zdaj pa smemo biti na rezultat ponosni, osebito, ako pomislimo, da je tū $\frac{3}{4}$ Italijanov več nego Slovanov.

Popoludne se je konferenca razdelila v dva oddelka: jednega slovenskega in jednega italijanskega, na čelu sè svojima nadzornikoma. V slov. oddelku je referiral g. Bunc, »kako bi učitelj pospešil hojo v šolo« in g. Vertovec »o vsestranskem obdelovanju bralnega sèstavka«. Po svoji razpravi stavi g. Bunc resolucije: 1. Učitelj naj otroke za šolo navdušuje; 2. naj si pridobiva zaupanje pri ljudstvu in duhovščini, in 3. naj deluje pri krajnih šolskih svetovalcih na to, da spolnujejo svojo dolžnost. Resolucije so bile sprejete.

Gosp. Vertovec je dokazal v svojem referatu, da ne samo za pisavo, nego tudi v branji je potreba v ljudski šoli, osebito pri začetnikih „I“ kot teacea in polglasnega „e“. In ko je omenjeni gosp. resoluciji stavil, da se to tudi dejansko uvede, sprejeli so ji ne samo vsi slov. učitelji, nego tudi nekateri čč. gg. profesorji. Slednjič stavi g. prof. pl. Kleinmayr resolucijo, naj se na podlagi g. Vertovčevega referata jedna bralna metoda za vse slovenske in hervatske ljudske šole v koperskem okraju uvede. Resolucija je bila jednoglasno sprejeta. Še-le ob 5. uri zvečer bilo je zborovanje s trikratnim »živijo« na Njih Veličanstvo skleneno.

O priliki učiteljskega shoda t. j. 20. okt. imel je tudi odbor »slov. učit. društva za koperski okraj« svojo sejo. Na dnevnem redu je bilo: 1. Določitev kraja in časa prihodnjega zborovanja. 2. Posvetovanje o referatih za prihodnje zborovanje. 3. Posvetovanje o nakupu in kakovosti društvenega pečata. 4. Porterditev novih udov, ki so k društvu pristopili. 5. Nasveti posameznih gg. odbornikov.

Na predlog g. Praprotnika se prva točka odloži na 27. okt., o kateri naj se vsi učitelji o priliki okrajne učiteljske konference v Kopru dogovoré, kar se pa zaradi časa ni moglo storiti. Kot referenti za prihodnje zborovanje, katero se pa radi kratkih in neprijetnih dni po zimi utegne do maja, glavne skupščine, zavleči; oglasila sta se do sedaj g. Krapš o šol. vertih in g. Vertovec o prvi decenalni dokladi, katera isterske učitelje tlači. Gosp. Bunc meni, da bi bilo dobro, da se pogovori društvo pri prihodnji konferenci, 27. oktobra, tudi z italijanskimi in hervatskimi učitelji, kar je tudi izostalo radi časa. To pride še enkrat v pretres. G. Bunc omeni tudi nerednega in pomanjkljivega občinskega plačevanja za šolske potrebščine in stanovanja. Malo je, pravi on, a še to se neredno, včasih celo nič ne plačuje. Gosp. Praprotnik predlaga, da bi se v tem po okr. šol. svētu dala prošnja na dež. šolski svèt, da zaukaže kraj. šol. svétom, da učitelji svoje odškodnine pošteno dobé. Predlog je bil sprejet; tudi to se bode natančneje pri prihodnjem zborovanju pretresovalo in dotično ukrenilo.

Gledé društvenega pečata naroči se g. Buncu kot blagajniku, da preskerbi pečat z napisom: »Slovensko učiteljsko društvo za koperski okraj«. Novi udje k društvu pristopivši so se sprejeli. Veleslavni c. kr. deželni šolski svèt je društveno prošnjo, vloženo 15. avg. t. l., da blagovoli vplivati, naj se prihodnjič v šolske knjige veči in razločnejši tisek vpelje, z odlokom 27. oktobra tega leta štev. 1078 J. S., ugodno rešil.

Dné 19. t. m. je praznovala šolska mladina v Dolini god presvitle cesarice s tem, da je imela zjutraj ob 8. uri sv. mašo in ves dan prosto. — Brati in slišati je, da snujejo gg. goriski kolegi društvo sè sedežem v Gorici. Vsak zaveden učitelj boče tako početje pozdravljat ter voščil najplodonosnejši vspeh.

V zadevi petletnic kranjskih učiteljev je došel »Tov.« naslednji dopis, katerega tukaj priobčimo, naj si ga vsak po svoje tolmači:

§. 43. deželne šolske postave od 9. marca 1879 ovrže vse paragrafe stare dež. šol. postave od 29. aprila 1873, kateri so s paragrafi nove, prvo imenovane postave v nasprotji. V nasprotji so si paragrafi, ki določujejo učit. plače. Po §. 22. postave od 29. aprila 1873 je bila za vse kranjske učitelje (izvzemši samo ljubljanske) postavna plača le 400 gld., in nihče ni imel v postavi vtemeljene pravice več zahtevati.

Po novi postavi (od 9. marca 1879) je pa postavno naj nižja plača (§. 38. in 39.):

za 7%	vsega kranjskega učiteljstva	. . .	600 gld.
„ 31%	„ „ „	. . .	500 „
„ 31%	„ „ „	. . .	450 „
„ 31%	„ „ „	. . .	400 „

Ta paragrafa ovržeta §. 22. prejšnje postave.

Po postavnih najnižjih plačah ravna se pa tudi petletnice, ki znašajo 10% od prvih, torej od 600 gld. 60 gld., od 500 gld. 50 gld. in od 450 gld. 45 gld.

Ako se torej 7% kranjskega učiteljstva kvinkvenije na 60 gld., 31% na 50 gld. in 31% na 45 gld. povišajo, ravna se samo v smislu postave od 9. marca 1879 in 29. aprila 1873.

I. L.

Šolski ukazi.

Iz seje c. k. dež. šol. sveta za Kranjsko dné 27. oktobra 1881. Poročilo o popravah pri gimnaziji v Kočevji, napotilo se je na višje mesto s pristojnimi predlogi.

Vdovi vadničnega učitelja se je priznala in nakazala penzija.

Razsodilo se je o prizivih in prošnjah za prizanašanje kazen zarad šolskih zamud.

Konecletno poročilo c. k. možkega in ženskega učiteljišča se je zadovoljilno vzelo na znanje in izreklo se je priznanje posameznim izmedučiteljstva.

Predlog za izključenje učenca iz vseh državnih šol nad ljudsko šolo so napotili na višje mesto.

Za prvi razred večrazredne šole so dovolili poldnevni pouk.

Začasni nadučitelj je bil imenovan stalnim.

Ljudskega učitelja so prestavili iz službenih ozirov.

Prosilci za Metelkovo ustanovo so bili odbrani in predlog je bil poslan knezoškofijstvu, da mu priterdi.

Razsodili so o prošnjah učencev na gimnaziji in realki za oproščenje solnine.

Gimnazialnemu profesorju so priznali prvo petletnico, drugi je bil pri učiteljstvu stalno poterjen ter dobil naslov profesorjem.

Razsodilo se je o prošnjah več realcev za oproščenje od telovadbe.

Več prošenj za nagrado in denarno pripomoč je bilo rešenih.

Razne novice.

Kranjski deželni zbor je dovolil 400 goldinarjev za poučevanje učiteljev o počitnicah na sadje- in vinorejni šoli v Slapu; peticijo učiteljev iz Postojnskega zaradi enakopravnosti starejših in mlajših učiteljev do petletnic je zavergel; prošnjo istih za draginsko doklado je izročil deželnemu šolskemu svetu, a prošnjo zaradi opravilne doklade vodjem na jednorazrednicah je odložil (dež. odboru za poročevanje v prihodnji seji); zavergel je tudi prošnjo učiteljev iz Kerškega okraja, ki so prosili za odmerjenje petletnic po najnovejši šol. postvi 9. marca 1879, ki stavi 4 plačilne razrede, po katerih naj bi se tudi petletnice odmerile. Prošnja učitelja M. Rant-a iz Prema, naj se uvede poduk v ženskih ročnih delih v ljudske šole, se izroči vladi, a prošnja istega, naj se nasadi verbovje v ondotnih krajih, izroči se deželnemu odboru.

Književno naznanilo. Knjižica »Domovinoslovje« za ljudske šole je v 1. natisu pošla. Preskrbel bode pa drug natis ter dodal 2 zemljevida tiskar Janez Leon v Mariboru. To si dovoljujem naznanjati tistim gospodom, kateri so popraševali po tej knjižici.

V Krškem 26. novembra 1881.

I. Lapanje.

Razinger-Žumrove stenske table so dovoljene in bodo gotove v kakih 3 mesecih; dobivale se bodo pri skladateljih. — Prihodnjic kaj več.

Razpisi pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. V šolskem okraju Kranjskem. Na 1razredni ljudski šoli v Voklem (Hülben) pri Kranji, učiteljska služba, l. p. 450 gld. in stanovanje, in v Šenčurji pri Kranji, l. p. 450 gld. in stanovanje. Prošnje za oboje do 16. decembra pri c. k. šolskem svetu v Kranji.

V šolskem okraju Černomelj. Na 1razredni ljudski šoli v Preloki, učit. služba, l. p. 450 gld. in stanovanje; služba se bode, ako se ne oglasi kak prosilec, spodoben za stalno ali začasno umeščenje, oddala tudi pomožnemu učitelju s postavno remuneracijo. — Za orgljanje obeta srenja 70 gld. na leto. Prošnje pri c. k. šol. svetu v Černomlji do 10. decembra 1881.

V šolskem okraju Radovljiškem. V Kranjski gori na 1razredni ljud. šoli učiteljska služba, l. p. 450 gld. in stanovanje; do 6. decembra t. l.

V šolskem okraju Kerškem. Na 4razredni ljudski šoli v Kerškem, služba učiteljice, l. p. 500 gld.; do 8. decembra t. l.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Izprašane učiteljske kandidatkinje: gđč. Sofija Podkrajšek, učiteljica v Vipavi, Julija Borovski, pri sv. Križi p. Turnu (Thurn-Gallenstein); Johana Vohinc, v Cerkljah na Gorenjskem, vse začasno. — Gospod Peter Pogačnik, dosihmal v Voklem (Hülben) pri Kranji, učitelj v Radovljici (začasno); g. Jožef Schmoranzner, spraš. uč. kand., je III učitelj v Žuzemberku. — V Sorici je učitelj g. Leopold Pegan; g. nadučitelj Karol Demšer iz Senožeč stalno upokojen. Gđč. Jozefa Wessner, spraš. učit. kandidatinja, je postala II učiteljica v dekliskem sirotišči v Ljubljani. »L. Schulztg.«

 Današnjemu listu je pridejan „Kazavec“.